

voorstelling > **OVERGEWICHT: onbelangrijk, VORMELOOS**
door > **Theatergroep Demasqué** schrijver > **Werner Schwab** regie > **Aike Voets**
plaats > **Het Kunstenhuis, Zeist** gezien > **31 maart 2006**
NB. 'vlees effecten' > Mieke Junta
meer informatie: www.demasque.nl

werkelijkheid haalt wereldbeeld van Schwab in

'Een beetje geld voor de muziek?' Fotzi tilt haar jurkje op en laat Schweindi met zijn vingers in haar grote, witte onderbroek. Als hij klaar is, stopt hij haar een paar muntstukken toe die zij in de jukebox stopt. Een flinke basedrum vult de kroeg. Ongecontroleerd beweegt Fotzi op het ritme totdat de waardin achter haar toeg vandaan komt en met een flinke schop tegen het apparaat de muziek laat verspringen. Een zoet triolenmuziekje klinkt nu op de achtergrond. Triomfantelijk loopt de waardin terug naar haar plek, Fotzi hysterisch achterlatend. Om haar tot bedaren te krijgen, krijgt Fotzi een worst op een bordje waar ze als een hongerige hond op afvliegt. Ondertussen worden de pullen bier nogmaals gevuld. Proost. Welkom in de wereld van Werner Schwab.

OVERGEWICHT, onbelangrijk: VORMELOOS behoort samen met 'De Presidentes', 'Volksvernietiging of mijn lever is zinloos' en 'Mijn hondemond' tot Werner Schwabs 'Fecaliëndrama'. Deze theaterteksten werden in 1991 uitgegeven. In OVERGEWICHT, onbelangrijk: VORMELOOS wordt de wereld vergeleken met een stamkroeg. Het buurtcafé als metafoor voor het leven. Het beeld dat Schwab schetst van deze wereld is allesbehalve optimistisch en vriendelijk. Het begint al met de kroeggangers die symbool staan voor de bewoners van die wereld: ze zien er grauw en ongezond uit. Vet haar plakt op hun voorhoofd, ze dragen donkere, verstelde kleren en hebben collectief zure trekken rondom de mond. Fotzi, Hasi, Karli, Schweindi, Jurgen en de waardin praten gezellig met elkaar, maar ondertussen zitten de vingers van Scheindi in de slip van Fotzi, steekt Hasi

haar breinaalden in het achterwerk van haar man en laat Jurgen zich oraal bevredigen door opnieuw Fotzi -de laagste in de pikorde. Het zestal orakelt met elkaar over brood en worst, over het wel en niet krijgen van kinderen, impotentie, seks, poep en pies. En dat alles in de aanwezigheid van Het Mooie Paar – een sijke dame en heer aan één van de tafeltjes- dat elkaar nadrukkelijk liefkoost en opvrijt. Dit sijke paar vertegenwoordigt het vreemde in de wereld wat vernietigd moet worden.

Dus Het Mooie Paar wordt vermoord en ligt al snel als buit op het biljart. Fotzi rukt een dikke darm uit één van de lichamen en knabbelt er in een hoekje tevreden op verder. Scheindi laat zich een glibberige lever goed smaken en Hasi verteert deze onverwachte maaltijd door minuten lang hardop te boeren. Maar na deze zonde komt het berouw en wordt het schuldgevoel afgekocht met een zelf verzonnen religieus ritueel. In het laatste bedrijf van de voorstelling ziet het publiek hoe Het Mooie Paar binnekomt in het café en geen haar beter blijkt te zijn dan de overige stamgasten. Zie je wel –lijkt Schwab te willen zeggen- niemand deugt, iedereen is verrot en je kunt maar beter eten voordat je gegeten wordt. Een duidelijke boodschap. Een duidelijk verhaal. Toch is de taal van Schwab geen makkelijk spelateriaal. De personages praten over zichzelf in objecten en het lukt niet iedere speler van Demasqué om die abstracte tekst van inhoud te voorzien. Met name in het eerste kwartier van de voorstelling verspreken een aantal spelers zich herhaaldelijk waardoor het lijkt alsof men teveel bezig is met het opzeggen

vanuit de zaal

van tekst en zich minder heeft verbonden met de inhoud. Maar naar mate de voorstelling vordert, sijpelt er een onaangenaam gevoel dwars door Schwabs taalconstructies heen die het publiek niet onberoerd laat. Prachtig is de eindscène van Hasi –gespeeld door Cora van Burgeler- waarin ze zichzelf vergelijkt met een dorre woestijn die maar niet tot bloei wil komen. De oorzaken doen er eigenlijk niet toe: haar verdriet, woede en wanhoop zijn hartverscheurend. Ze heeft het over een brood, toch weet iedereen dat het over haar gaat. Ook Billy Pruis weet van de bijna dierlijke Fotzi een prachtige karakterrol te maken.

Theatergroep Demasqué speelt OVERGEWICHT, onbelangrijk: VORMELOOS met overtuiging. De voorstelling had aan zeggingskracht gewonnen als iedere speler zich de lastige taal van Schwab meer eigen had gemaakt. Blijft er nog één dwingende gedachte over: is dit toneelstuk van Schwab -waarin de dierlijke driften van de mens worden afgekocht met gepreveld onzevaders- nog doeltreffend genoeg om het mensbeeld van 2006 te schetsen? In 15 jaar tijd is het geschetste wereldbeeld van Schwab door de werkelijkheid ingehaald.

Er worden weinig recensies geschreven over amateurtheater. Dat is jammer. Want wat weten we over twintig jaar nog van wat er nu wordt gemaakt en gespeeld? Oude kritieken van het professionele theater geven een duidelijk beeld van de voorstellingen en het theaterklimaat in een bepaalde tijd. In de rubriek 'vanuit de zaal' recenseert Henk Jansen in elk nummer een amateurtheatervoorstelling. De regisseur van de betreffende voorstelling krijgt in een interview met Aukje de Boer de gelegenheid om op deze recensie te reageren.